

**RAPORT
DE EVALUARE INTERMEDIARĂ
PRIVIND IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL
DE RECUPERARE A BUNURILOR INFRAȚIOANLE
PENTRU ANII 2023-2027**

În conformitate cu prevederile cap. VII al Programului național de recuperare a bunurilor infracționale pentru anii 2023-2027, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 342 din 15.12.2022, Centrul Național Anticorupție prezintă raportul anual de progres, privind realizarea acțiunilor din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului.

În primii 2 ani de la adoptarea Programului, urma de realizat 13 obiective din Planul de acțiuni în anul 2023 și 10 obiective în anul 2024.

Astfel, în perioada de raport aferentă anului 2023, au fost realizate următoarele acțiuni din plan:

- ***1.1.1. Completarea Codului de procedură penală cu prevederi privind emiterea unui nou tip de document procesual – extrasul din ordonanța organului de urmărire penală.***

Acțiune realizată prin adoptarea Legii nr. 245/2023, prin care a fost modificat art. 255 alin. (5) din Codul de procedură penală, ce ține de posibilitatea emiterii extrasului din ordonanța organului de urmărire penală.

- ***1.1.2. Modificarea Codului de procedură penală privind instituirea mecanismului de înlocuire a bunurilor sechestrate cu bunuri cu valoare similar.***

Acțiune realizată prin adoptarea Legii nr. 245/2023, prin care a fost introdus art. 210/1 din Codul de procedură penală, în speța înlocuirii bunurilor puse sub sechestru.

- ***1.1.4. Modificarea cadrului normativ în vederea asigurării examinării contestării în ordine penală, de către persoanele terțe, a sechestrelor aplicate.***

Acțiune realizată prin adoptarea Legii nr. 245/2023, prin care a fost modificat art. 209 din Codul de procedură penală, în speța contestării punerii bunurilor sub sechestru.

- ***1.2.1. Eficientizarea mecanismului de virare a mijloacelor financiare indisponibilizate din contul subiectului procedurii de sechestru în contul trezorerial al Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale în baza deciziei instanței de judecată, precum și de asigurare a administrării mijloacelor financiare la faza preliminară.***

Acțiune realizată. Întru realizarea acțiunii date, au fost desfășurate mai multe ședințe în cadrul Comisiei Juridice Numiri și Imunități pentru coordonarea activităților la acest capitol și realizarea mecanismului de transfer a mijloacelor financiare, în conformitate cu cadrul normativ existent. Ca rezultat, în 2023 au fost efectuate 36 transferuri de la băncile comerciale în adresa conturilor trezoreriale gestionate de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale a CNA.

Ca urmare a analizei efectuate, BNM menționează că, la moment comunitatea bancară nu întâmpină dificultăți în executarea mandatelor înaintate de ARBI. Ministerul Finanțelor, menționează că cadrul normativ nu a fost modificat și, în opinia Ministerului, mecanismul este aplicat facil.

- ***1.2.2. Revizuirea cadrului normativ în vederea asigurării valorificării anticipate a bunurilor sechestrate care se impozitează cu TVA și accize, aflate în custodia statului.***

Acțiune parțial realizată. Ca urmare a studiului realizat în decembrie 2024 de către experții internaționali Radu Nicolae și Mihai Soțchi, cu privire la necesitatea unor modificări legislative, în vederea asigurării valorificării anticipate a bunurilor sechestrate care se impozitează cu TVA și accize, aflate în custodia statului.

Astfel, în vederea realizării acțiunii respective, la 23.07.2025, ARBI a CNA, a transmis către Ministerul Justiției, spre inițierea procedurii de avizare și promovare, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, care are drept scop revizuirea cadrului normativ în vederea asigurării valorificării anticipate a bunurilor sechestrate care se impozitează cu TVA și accize, aflate în custodia statului.

- ***1.2.4. Elaborarea și adoptarea cadrului normativ privind evacuarea persoanelor din imobilele sechestrate în vederea asigurării procedurii de administrare a acestora.***

Acțiune parțial realizată prin adoptarea Legii nr. 35/2025, prin care a fost modificat și completat art. 208 din Codul de Procedură Penală, ce legiferează aspecte ce țin de păstrarea bunurilor puse sub sechestru.

- **1.2.5. Identificarea și implementarea unor mecanisme corelate cu practica internațională în vederea eficientizării executării hotărârilor de confiscare specială și extinsă, precum și a mecanismelor de vânzare a bunurilor sechestrate.**

Acțiune parțial realizată prin adoptarea Legii nr. 35/2025, în care a fost completat Codul de executare cu un nou capitol, ce prevede mecanismul de executare silită în cazuri speciale

De asemenea, în același act legislativ, Codul de Procedură Penală se completează cu art. 207¹ (cazuri speciale de valorificare anticipată a bunurilor sechestrate), 207², în vederea eficientizării mecanismelor de vânzare anticipată a bunurilor.

- **1.2.6. Elaborarea actelor normative în domeniul administrării și valorificării bunurilor sechestrate în cadrul cauzelor penale, care nu țin de competența Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale.**

Acțiune realizată prin modificările prevăzute în Legea nr. 35/2025, în care a fost modificat art. 2 din Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, fiind, așadar, extinsă sfera de competență a Agenției.

- **1.2.7. Revizuirea cadrului legal privind consolidarea capacităților autorităților/instituțiilor responsabile de urmărirea și indisponibilizarea bunurilor infraționale.**

Acțiune parțial realizată prin adoptarea Legii nr. 35/2025, întrucât au fost eficientizate metodele și sistemul de confiscare al bunurilor provenite din infracțiuni în rândurile autorităților/instituțiilor responsabile de urmărirea și indisponibilizarea bunurilor infraționale, inclusiv prin completarea Codului de Procedură Penală cu modificări ce țin de planificarea sechestrului (art.206¹, 206²), confiscarea specială și extinsă (art. 106, 106¹), precum și indisponibilizarea și administrarea bunurilor infraționale (art 229³).

- **1.2.8. Crearea unei platforme de coordonare la nivel național în domeniul recuperării bunurilor infraționale.**

Acțiune realizată. La 29.12.2023, CNA, PG, MJ, MAI, MF, CSM și ANI au semnat Ordinul comun nr. 69/105/326/638/ 127/20/44 cu privire la crearea Platformei de coordonare la nivel național a recuperării bunurilor infraționale.

- **2.1.1. Consolidarea cooperării instituțiilor de drept public și privat la nivel național privind accesul la baze de date private în procesul urmăririi bunurilor infraționale.**

Acțiune realizată.

Centrul Național Anticorupție a semnat următoarele acorduri interinstituționale:

- a) Acord privind accesul la Sistemul informațional automatizat "Registrul de stat al armelor" care prevede accesul la înscrierile prelucrate electronic și stocate în sistemul informațional automatizat "Registrul de stat al armelor";
 - b) Acord privind schimbul de date în timpul executării măsurilor speciale de investigații care prevede modul de reguli de expediere și recepționare a documentelor electronice pentru executarea măsurilor speciale de investigație de către părți, precum și acestora în procesul de păstrare și nimicirea a documentelor în format electronic.
- **2.1.2. Unificarea, standardizarea și optimizarea procesului de colectare a datelor statistice în domeniul recuperării bunurilor infraționale și asigurarea furnizării informațiilor relevante de către instituțiile responsabile.**

Acțiune realizată.

Pe parcursul anului 2024, în scopul realizării Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat "Registrul bunurilor infraționale indisponibilizate" și al Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat al bunurilor infraționale indisponibilizate format de Sistemul

informațional automatizat ”Registrul bunurilor infracționale indisponibilizate”, aprobat prin HG nr.34/2020, ARBI a CNA în comun cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei în Republica Moldova (GIZ), cu participarea nemijlocită a unei companii specializate în domeniul IT au elaborat și ajustat softul acestui Sistem și la finele anului 2024 a fost lansat, pus în aplicare de la 01.01.2025.

Totodată prin proiectul de modificare a unor acte legislative nr. 349/MJ/2024 (*perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale*), aprobat prin Legea nr. 35 din 13.03.2025, au fost operate modificări și completări la CPP, ce obligă actorii implicați în procesul de recuperare să livreze informații relevante **CNA**.

Din totalul de 10 acțiuni cu termen de scadență în anul 2024, 7 au fost realizate integral, iar 3 au fost realizate parțial. În ceea ce privește acțiunile realizate parțial, autoritățile responsabile continuă să depună eforturi pentru a asigura realizarea acestora.

- **2.3.1. Realizarea, de către instituțiile publice, conform ariilor de competență, a activităților de comunicare privind domeniul recuperării bunurilor infracționale, orientate spre factorii de decizie, mass-media și societate.**

Acțiune realizată. CNA, în calitate de prim executor al acestei acțiuni, pe parcursul perioadei de raport, a realizat 74 activități de comunicare pe domeniul recuperării.

Cu referire la alte instituții responsabile, au fost realizate următoarele activități:

Procuratura Anticorupție — 253 comunicate de presă, 15 conferințe de presă, 25 înregistrări video la subiect.

Inspectoratul General al Poliției al MAI - 2 comunicate de presă.

Serviciul Informații și Securitate – 3 comunicate informative.

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale — 7 comunicate de presă.

Serviciul Vamal – 1 comunicat de presă.

Serviciul Fiscal de Stat - 1 comunicat de presă.

În perioada de raport aferentă anului 2024, au fost realizate următoarele acțiuni din plan:

- **1.1.3. Sporirea eficienței mecanismelor de aplicare a sechestrului prin respectarea principiilor legalității, proporționalității și oportunității.**

Acțiune realizată.

Procuratura Generală, a instruit procurorii din procuraturile teritoriale și specializate să aplice procedura de valorificare anticipată a bunurilor infracționale sechestrate, precum și să întreprindă măsuri pentru urmărirea, sechestrarea și confiscarea bunurilor, valorilor destinate, utilizate sau rezultate din infracțiunile de organizare a migrației ilegale.

Procuratura Anticorupție în perioada anului 2024 a aplicat 80 de sechestre confirmate prin încheieri judecătorești.

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, în cooperare cu **Centrul Național Anticorupție**, în perioada anului 2024, a aplicat 87 de sechestre confirmate prin încheieri judecătorești, în valoare totală de 50 166 211,70 lei. De asemenea, au fost aplicate sechestre asupra unor bunuri precum: 3 autoturisme; 2 încăperi nelocative; un apartament; 2 terenuri pentru construcții; 3 construcții comerciale; 33 de parcele de livadă; 2 tractoare; 2 remorci; 91 de bunuri viitoare; mijloace financiare: 446 340 dolari SUA; 43 070 Euro; 70 Lire; 44 300 Lei .

Din cele 183 de sentințe pronunțate în 2024, în 77 de cazuri au fost admise solicitările de confiscare a bunurilor, iar printre acestea s-au regăsit mijloace bănești (5 835 584 Lei, 15 946 Dolari SUA, 1 370 Euro, 462 Grivne, 1 200 Lire sterline), 25 automobile, alcool în valoare de 10 810 Lei și diverse bunuri (articole de tutungerie, deșeuri feroase etc.).

În urma apelurilor depuse, Curtea de Apel Chișinău a dispus confiscarea unor sume suplimentare: 74 000 Lei, 280 Euro și 41 500 Dolari SUA.

În cadrul investigațiilor financiare paralele derulate de **Centrul Național Anticorupție**, au fost identificate 379 de bunuri, aparținând a 97 de subiecți în 62 de cauze penale, valoarea totală a bunurilor sechestrate autorizate de judecătorul de instrucție fiind de 1.291.767.039,67 Lei. În ședința de lucru privind Programul național de recuperare a bunurilor infracționale s-au discutat aspecte

precum extinderea termenelor de păstrare a bunurilor și elaborarea unui proiect de memorandum. În colaborare cu Organizația Internațională de Migrație și Procuratura Generală, a fost dezvoltată o Curriculă privind procesul de recuperare a bunurilor infracționale, destinată audiențelor Institutului Național de Justiție. În perioada octombrie-noiembrie 2024, în orașele Bălți, Ungheni, Ștefan Vodă și Cahul, 76 de procurori, ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigații din subdiviziunile teritoriale ale Procuraturii, Inspectoratului General al Poliției și Inspectoratului General al Poliției de Frontieră au fost instruiți pe tema investigațiilor financiare paralele, inclusiv în cazuri de spălare de bani, precum și a recuperării și administrării bunurilor infracționale. De asemenea, cursuri pe această temă au fost susținute pentru masteranzii facultăților de drept ale USM și ULIM, iar programe de pregătire profesională au fost organizate pentru angajații Autorității Naționale de Integritate și ai Serviciului Fiscal de Stat.

În cadrul **Ministerului Afacerilor Interne**, subdiviziunile specializate ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră au aplicat un total de 21 de sechestre pentru asigurarea executării acțiunii civile, inclusiv mijloace de transport în valoare de aproximativ 110 000 Euro și 4 bunuri imobile în Republica Elenă (Grecia). De asemenea, a fost aplicat un sechestru asupra unui cont de criptomonede în valoare de 1 170 984 dolari SUA și 1 984 649 Lei.

În contextul realizării acțiunii vizate, ofițerii de urmărire penală din cadrul Inspectoratului Național de Investigații au înaintat demersuri privind aplicarea sechestrelor în temeiul a 9 cauze penale aflate în gestiune. Din cele 9 cauze penale, 6 au fost intentate în anul 2024 și 3 cauze penale pornite în anul 2023, suma/valoarea bunurilor sechestrate fiind de 45 439 665 Lei, 200 Euro, 515 Dolari SUA, 1840 Hrivne.

Serviciul Vamal, pe parcursul perioadei de raportare, a gestionat cauze penale în cadrul cărora au fost autorizate 17 sechestre, aplicându-se sechestrul asupra unor bunuri în valoare totală de 856 114 dolari SUA, 13 700 Euro și 3 349 312,79 Lei. Totodată, au fost transferate în proprietatea statului bunuri estimate la 109 003,00 lei, precum și mijloace bănești în valoare de 30 000 dolari SUA, 38 600 Euro, 51 000 UAH (hrivne ucrainene) și 752 TRY (lire turcești).

Prin intermediul **Centrului Național Anticorupție**, au fost indisponibilizate bunuri în valoare de 121 805 Euro, 1 289 219 dolari SUA, 159 100 RON, 20 670 Ruble Rusești și 200 000 Lei.

- **1.1.5. Elaborarea și implementarea mecanismului de sechestrare și administrare a părților sociale din capitalul social ale persoanelor juridice, precum și a valorilor mobiliare.**

Acțiune parțial realizată.

Comisia Națională a Pieței Financiare a acordat suport interinstituțional prin înaintarea propunerilor și obiecțiilor la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea modificărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 684/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale (sechestrare). Proiectul a fost supus consultărilor publice și avizării de către Ministerul Finanțelor.

Ministerul Finanțelor a elaborat Proiectul Hotărârii Guvernului nr. unic 962/MF/2024 cu privire la aprobarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 684/2018. La momentul actual, proiectul se află în etapa de definitivare, ca urmare a recepționării avizelor de la părțile interesate și parcurgerii etapei de avizare și consultare publică, urmând a fi transmis spre expertiză juridică și anticorupție.

Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare a inițiat și prezentat către Ministerul Finanțelor un proiect de modificare și completare a Regulamentului menționat, propunând ajustarea mecanismului de administrare și valorificare a valorilor mobiliare înregistrate în sistemul Depozitar Central Unic și măsurile ce urmează a fi întreprinse de către **Centrul Național Anticorupție și Serviciul Fiscal de Stat** în colaborare cu **Ministerul Finanțelor** în cazuri specifice (scrisoarea nr. 02/535 din 04.06.2024). De asemenea, acesta a elaborat și prezentat avize la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificările la Hotărârea Guvernului nr. 684/2018, expuse în cadrul procesului de consultare prealabilă (scrisoarea nr. 02/751 din 02.08.2024 și scrisoarea nr. 02/1168 din 28.11.2024).

- **1.1.6. Elaborarea și aprobarea modificărilor cadrului normativ cu stabilirea mecanismului și procedurilor care urmează a fi aplicate la scadența valorilor mobiliare sechestrate, în**

privața valorilor mobiliare de stat, obligațiunilor emise de autoritățile publice locale și obligațiunilor corporative.

Acțiune realizată.

Ca urmare a implementării Legii nr. 245 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional), Codul de procedură penală a fost completat cu art. 210¹ care prevede mecanismul de înlocuire al bunurilor puse sub sechestru.

- **1.1.7. Analiza oportunității de a acorda Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale competențe de identificare a bunurilor post condamnare în toate situațiile în care hotărârea de confiscare nu este pe deplin executată.**

Acțiune realizată.

Procuratura Generală prin avizul nr.4-1d/24-393 din 07.10.2024 a avizat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infraționale) număr unic 229/MJ/2024.

Prin Legea nr. 35/2025, au fost operate modificări și completări la CPP, prin care Serviciului Fiscal de Stat i s-a acordat competență de a executa hotărârile judecătorești prin care a fost cauzat prejudiciu statului, prin care s-a dispus confiscarea specială, confiscarea extinsă, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. Totodată SFS, pentru urmărirea și identificarea bunurilor aflate în afara hotarelor țării, poate implica Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale în procesul de executare.

Uniunea Națională Executorilor Judecătorești a susținut, atât în etapa de coordonare, cât și în cea de avizare a proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infraționale), intervenția asupra articolului 229/5 din Codul de executare.

- **1.2.3. Elaborarea și adoptarea cadrului normativ în domeniul partajării bunurilor urmărite în diferite proceduri.**

Acțiune parțial realizată.

Având în vedere că, pe parcursul anului 2024, eforturile **Ministerului Justiției** s-au concentrat asupra unui set de proiecte legislative complexe, inclusiv asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infraționale), realizarea acestei acțiuni a fost transferată pentru anul 2025.

Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a atras atenția și a formulat propuneri de modificare a legii, în vederea soluționării „conflictului de competențe” în cadrul urmăririi bunurilor concomitent de către mai multe instituții abilitate prin lege.

Totodată, pentru a suplini unele misiuni legislative de a reglementa expres modalitatea de urmărire a bunurilor în comun de către mai multe autorități, la 18 februarie 2025 fost semnat Acordul de colaborare interinstituțional între Centrul Național Anticorupție, Procuratura Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, care conform articolului 3 prevede următoarele domenii de colaborare:

- a) evidența bunurilor infraționale sechestrate, administrate, valorificate și confiscate;
- b) administrării bunurilor infraționale;
- c) valorificării bunurilor infraționale;
- d) recuperării efective a bunurilor infraționale;
- e) elaborării, revizuirii și ajustării cadrului normativ care reglementează procesul de recuperare a bunurilor infraționale;
- f) omologării și uniformizării practicii de recuperare a bunurilor infraționale;
- g) executării documentelor executorii în materie de recuperare a bunurilor infraționale.

Părțile colaborează, în limitele competențelor instituționale, inclusiv în alte domenii de interes comun, care sunt convenite de părți.

Reprezenții **Serviciului Fiscal de Stat** au participat la ședința de coordonare a propunerilor de modificări legislative la acțiunea 1.2.2 și 1.2.3, care a avut loc la 17.12.2024, la sediul **Ministerului Finanțelor**. De asemenea, reprezentanții SFS au participat la dialogul inter-instituțional din data de

17.12.2024, la oficiul proiectului „Consolidarea statului de drept și a mecanismelor anticorupție în Republica Moldova” (ACT), implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

- **1.3.2. Elaborarea și implementarea mecanismului de confiscare care nu se bazează pe o hotărâre de condamnare (mecanism de confiscare civilă), conform standardelor internaționale și europene.**

Acțiune realizată.

Ministerul Justiției a elaborat proiectul de lege privind confiscarea civilă cu suportul Centrului Național Anticorupție și a Agenției Naționale de Integritate. Proiectul menționat urmează să fie promovat după proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfeccionarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale), fiind inclus în *Planul național de reglementare pentru anul 2025*.

Procuratura Generală prin avizul nr.4-1d/23-580,581 din 22.09.2024, și-a expus poziția aferent proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind confiscarea civilă (număr unic 758/MJ/2023).

- **1.4.3. Elaborarea și implementarea mecanismului de repatriere a bunurilor confiscate peste hotare sau a contravalorii acestora.**

Acțiune realizată.

Prin adoptarea Legii nr. 35/2025, au fost operate modificări și completări la Codul de Procedură Penală, inclusiv, Legea nr. 371/2006 *Cu privire la asistența juridică internațională în materie penală* prin care a fost reglementat mecanismul de repatriere a bunurilor confiscate în străinătate.

- **2.4.1. Elaborarea documentelor suport privind standardele de integritate pentru actorii implicați în procesul de recuperare a bunurilor infracționale.**

Acțiune realizată

Centrul Național Anticorupție a participat la următoarele evenimente privind standardizarea de integritate pentru actorii implicați în procesul de recuperare a bunurilor infracționale:

- a) Cursul de instruire organizat de către Proiectul GIZ cu tematica: Asigurarea unui climat de integritate instituțională și management al pozițiilor sensibile în cadrul **Procuraturii Generale, Procuratura Anticorupție și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale**;
- b) Ședința cu Înalții Consilieri UE Zydrunas Bartkus, Pawel Wojtunik și reprezentanții proiectului GIZ unde s-a discutat necesitatea extinderii proiectului pentru implementarea SIA RBII și Programul național de recuperare a bunurilor infracționale. Acesta este un element esențial de consolidare a mecanismelor de prevenire și combatere a corupției, garantând promovarea integrității instituționale, transparenței și eficienței în gestionarea bunurilor provenite din infracțiuni, susținând obiectivele strategice asumate de Republica Moldova în parcursul său de integrare europeană.

Procuratura Generală cu suportul **Institutului Național al Justiției** și a partenerilor de dezvoltare, au fost organizate seminare de instruire a procurorilor privind standardele de etică și integritate.

- a) Cursul de instruire „Asigurarea unui climat de integritate instituțională și management al pozițiilor sensibile în cadrul **PG, PA și PCCOCS**”. Organizat de INJ/GIZ, la 21.02.2024, unde au participat 8 procurori;
- b) Masa rotundă „Măsuri de protecție a avertizorilor de integritate și dezvăluirea încălcărilor legii în cadrul entităților publice și private în Republica Moldova”, organizată de Oficiul Consiliului Europei la Chișinău, la 06.06.2024, la care a participat 1 procuror;
- c) Atelierele de lucru (rundă de discuții) ”Profesiile juridice în transformare: etică, reputație și colaborare interprofesională”, organizate de ABA ROLI, la data de 17.01.2024, 22.01.2024; 09.02.2024, 14.02.2024; 16.02.2024; 21.02.2024; 28.02.2024 și 06.03.2024 la care au participat 56 de procurori;

- d) Seminarul „etică și deontologie: standarde de conduită profesională a procurorului”, organizat de INJ la data de 21.02.2024, la care au participat 27 de procurori;
- e) Atelierul de lucru ”Profesiile juridice în transformare: etică, reputație și colaborare interprofesională”, organizat de INJ la data de 29.02.2024, la care au participat 7 de procurori;
- f) Masa rotundă „Consolidarea confidențială pe probleme de etică, ca instrument de consolidare a integrității în sistemul procuraturii”, organizată de Oficiul Consiliului Europei la Chișinău, la 30.05.2024, la care a participat 12 procurori.

Subdiviziunile din subordinea **Ministerului Afacerilor Interne** cu atribuții în domeniu nu au fost implicate la elaborarea și aprobarea recomandărilor/ghidurilor (însă permanent în activitate sunt implementate alte suporturi metodologice - Instrucțiunea metodologică privind recuperarea bunurilor infracționale, Ordinul PG nr.54/6 din 23.07.2021 și Instrucțiunea cu caracter general cu privire la aplicarea dispozițiilor legale ce țin de sechestrarea și confiscarea bunurilor infracționale, Circulara PG nr.11-3d/18-2975 din 28.09.2018).

Autoritatea Națională de Integritate, în cadrul proiectului "Acțiune împotriva corupției în RM - Faza 2" a participat la:

- a) Elaborarea Ghidului privind normele de etică și integritate pentru persoanele cu funcții executive de nivel înalt (PTEF) din RM și recomandări privind cadrul legislativ care reglementează aspectele de integritate pentru PTEF;
- b) Ateliere de instruire organizate în perioada:
 - 04 din 05.07.2024 cu tematica “Reguli de integritate selectate pentru funcționarii publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) al Republicii Moldova și instituțiilor subordonate”;
 - 23 din 25.10.2024 cu tematica „Reguli de integritate selectate pentru funcționari publici” pentru funcționarii Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Serviciului Vamal (organe centrale și teritoriale) și Procuraturii Generale;
 - sesiuni de instruire în domeniul declarării averii și intereselor personale organizate pentru funcționarii Ministerului Afacerilor Interne (396), Ministerului Justiției (187), Serviciului Vamal (196).

La fel, Autoritatea, cu suportul Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) Moldova, a organizat întrunirea cu reprezentanții societății civile/jurnaliștii de investigații (scopul evenimentului: asigurarea unui cadru de dialog eficient și constant cu autoritățile publice locale și mediul de afaceri pe domeniul integrității și prevenirii corupției, îmbunătățirea mediului extern de comunicare cu mass media și a interacțiunii cu jurnaliștii de investigație).

Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a aprobat, prin ordine interne, următoarele documente:

- a) Strategia de management al riscurilor (Ordinul SPCSB nr. 16 din 20.06.2024);
- b) Registrul consolidat al riscurilor (Ordinul SPCSB nr. 15 din 20.06.2024);
- c) Regulamentul Comisiei de disciplină al SPCSB și componența Comisiei de disciplină (Ordinul nr. 27 din 29.06.2018);
- d) Codul de conduită, etică și deontologie al angajaților SPCSB (Ordinul SPCSB nr. 51 din 21.12.2018);
- e) În cadrul SPCSB, nu au fost identificate riscuri de corupție și nu au fost înregistrate cazuri disciplinare în trimestrul II 2024.

Serviciul Fiscal de Stat (prin scrisoarea nr.26-12/1-15-206071 din 06.12.2024) informează că, în cadrul Serviciului Fiscal de Stat sunt implementate documente de suport privind standardele de integritate pentru toți funcționarii fiscali, aplicabile inclusiv și pentru cei implicați nemijlocit în procesul de recuperare a bunurilor infracționale. Evidențiem că prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr. 288/2018 a fost aprobat Codul de etică și conduită a funcționarului fiscal și Ghidul privind aplicarea Codului de etică și conduită a funcționarului fiscal.

De asemenea, în scopul asigurării unui climat de integritate instituțională, la nivel intern, au fost aprobate:

- Ordinul nr. 186/2024 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al măsurilor organizatorice de bază privind asigurarea climatului de integritate în cadrul Serviciului Fiscal de Stat pentru anul 2024;
- Indicația nr. 12/2024 cu privire la asigurarea respectării regimului juridic al cadourilor și Legii integrității nr. 82/2017.

Actele interne specificate sunt publice și pot fi accesate pe pagina web a Serviciului Fiscal de Stat, la compartimentul "Transparență", "Integritate instituțională". Totodată, actele interne specificate sunt plasate pe platforma de instruire la distanță "Moodle", la care au acces toți funcționarii fiscali.

Anual, susțin un test de evaluare a cunoștințelor cu privire la nivelul de cunoaștere a normelor eticii și de conduită. Tot în acest sens, la nivel intern, prin Ordinul SFS nr. 706/2018 cu privire la aprobarea Metodologiei de management al riscurilor, în cadrul Serviciului Fiscal de Stat a fost aprobat Registrul riscurilor, fiind actualizat ulterior prin Ordinul SFS nr. 220/2024, dar prin Ordinul SFS nr. 559/2024 a fost aprobat Registrul riscurilor de fraudă și corupție în cadrul Serviciului Fiscal de Stat.

Contextual, precizăm că pe parcursul anului 2024, au fost desfășurate 15 seminare/instruiri în scopul consolidării integrității instituționale, organizate de către Serviciul Fiscal de Stat, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul protecție internă și anticorupție a Ministerului Afacerilor Interne, Institutul Național al Justiției și Centrul Național Anticorupție, la care au participat, în mod repetat, 10 817 de funcționari fiscali.

Referitor la codul de etică și conduită a funcționarului vamal din cadrul **Serviciului Vamal**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1161/2016, stabilește principiile fundamentale de etică, normele obligatorii de conduită profesională și disciplina de serviciu în organele vamale. Acesta prevede asigurarea prestării unor servicii de calitate, bazate pe etică și integritate organizațională, conștientizarea de către funcționarul vamal a responsabilității în procesul îndeplinirii atribuțiilor și a necesității de a respecta disciplina de serviciu.

- **2.4.2. Asigurarea sprijinului metodologic (evaluarea riscului de corupție, evaluarea incidentelor de integritate) la nivelul tuturor autorităților publice implicate în procesul de recuperare a bunurilor infracționale.**

Acțiune realizată.

Centrul Național Anticorupție în scopul implementării Standardelor naționale de control intern în sectorul public, consolidării normelor de etică și integritate, gestionării riscurilor și utilizării eficiente a resurselor instituționale pentru atingerea obiectivelor strategice și operaționale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern și ale Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 189/2015 privind aprobarea Standardelor naționale de control intern în sectorul public, prin Ordinul nr. 54/2019, a fost desemnată Secția management operațional ca fiind responsabilă de organizarea, autoevaluarea și raportarea implementării Sistemului de control intern managerial al CNA.

Un aspect important al acestui ordin a fost aprobarea Registrului riscurilor de corupție. În vederea gestionării eficiente a riscurilor identificate, conducătorii subdiviziunilor trebuie să prezinte, semestrial, până la data de 10 a lunii următoare semestrului în curs, note informative către subdiviziunea responsabilă, referitor la realizarea măsurilor stabilite în Registrul riscurilor pentru perioada respectivă. Totodată, a participat la cursul de instruire organizat de Proiectul GIZ, având ca temă "Asigurarea unui climat de integritate instituțională și managementul pozițiilor sensibile în cadrul PG, PA și PCCOCS".

Procuratura Generală asigură anual identificarea și evaluarea riscurilor de corupție a proceselor ce vizează recuperarea bunurilor infracționale prin intermediul Registrului consolidat al riscurilor în sistemul Procuraturii.

Procuratura Anticorupție pe parcursul anului 2024, întru implementarea Strategiei de management al riscurilor în Procuratură, cu ghidarea Procuraturii Generale, a continuat evaluarea riscurilor în scopul gestionării acestora într-un mod controlat și eficient, pentru atingerea obiectivelor generale și specifice prestabilite ale Procuraturii Anticorupție.

La identificarea riscurilor au fost antrenate secțiile exercitare a urmăririi penale, conducere a urmăririi penale și cea judiciară, cât și oficiile Nord și Sud și, respectiv, adjuncții procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție responsabili de aceste domenii și oficii teritoriale, dar și funcționarii publici și funcționarii publici cu statut special din cadrul Procuraturii Anticorupție. În baza rezultatelor evaluării riscurilor și nivelului de toleranță stabilit, au fost determinate următoarele tipuri de reacție la riscuri: monitorizarea riscurilor și diminuarea riscurilor. Respectiv, în sarcina adjuncților procurorului-șef au fost puse monitorizarea continuă a riscurilor în secțiile și oficiile teritoriale de care sunt responsabili și raportarea procurorului-șef despre măsurile de control întreprinse în privința riscurilor identificate și înregistrate în Registrul riscurilor, despre necesitatea actualizării Registrului riscurilor pe parcursul anului.

Agencia Națională de Integritate a prezentat informația detaliată privind declarațiile de avere și interese personale depuse și verificate, actele emise (pe regimuri juridice) pe parcursul a 9 luni ale anului 2024 este reflectată în tabelul nr. 1 și nr. 2.

Tabelul nr.1

Acte emise pe parcursul anului 2024 (pe regimuri juridice)								
Denumirea	Declararea averii		Conflicte de interese		Incompatibilități		Restricții și limitări	
	constatarea încălcării	lipsa încălcării	constatarea încălcării	lipsa încălcării	constatarea încălcării	lipsa încălcării	constatarea încălcării	lipsa încălcării
Centrul Național Anticorupție	-	1	-	-	-	-	-	-
Procuratura Generală	1	5	-	-	-	-	1	1
Procuratura Anticorupție	-	2	-	-	-	-	-	-
Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	-	1	-	-	-	-	-	-
Ministerul Justiției	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministerul Afacerilor Interne	18	12	-	-	1	-	-	2
Serviciul de Informații și Securitate	-	-	-	-	-	-	-	-
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	1	-	-	-	-	-	-	-
Serviciul Fiscal de Stat	1	-	-	-	-	-	-	-
Serviciul Vamal	2	4	-	-	-	-	-	-
Total	23	25	0	0	1	0	1	3

Tabelul nr.2

Informația privind declarațiile de avere și interese personale depuse și verificate pe parcursul anului 2024		
Denumirea	DAIP depuse	DAIP verificate
Centrul Național Anticorupție	435	2
Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	1386*	739 (PG)/9 (PA)/46(PCCOCS)
Ministerul Justiției	3907**	0
Ministerul Afacerilor Interne	13907**	435
Serviciul de Informații și Securitate	5	3
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	49	2
Serviciul Fiscal de Stat	1720	121
Serviciul Vamal	1725	171
Total	23 134	1 528

Serviciul Fiscal de Stat (nr.26-12/1-15-206071 din 06.12.2024) informează că incidentele de integritate în cadrul instituției sunt examinate și soluționate, în limita atribuțiilor funcționale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și ale Hotărârii Guvernului nr.201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158/2008, prin care a fost aprobat inter alia Regulamentul cu privire la comisia de disciplină.

În acest sens, modul de raportare de către contribuabili a incidentelor de integritate de către funcționarii fiscali este prevăzut pe pagina web a Serviciului Fiscal de Stat la compartimentul "Contacte", "Sesizarea incidentelor de integritate".

De către **Serviciul Vamal** a fost elaborat Registrul riscurilor instituționale, în care este dedicat un compartiment distinct, unde sunt identificate și analizate riscurile de corupție. Registrul a fost aprobat la 01.04.2024.

- **2.4.4. Dezvoltarea mecanismului de control al liber-profesioniștilor implicați în procesul de recuperare a bunurilor infracționale.**

Acțiune realizată.

Centrul Național Anticorupție a fost activ implicată în mai multe evenimente și întâlniri relevante:

- a) La 18 septembrie 2024, a fost semnat Memorandumul de înțelegere între autoritățile și instituțiile publice responsabile de recuperarea bunurilor infracționale. Scopul acestui Memorandum este de a stabili un cadru instituțional pentru coordonarea și monitorizarea procesului de recuperare a bunurilor infracționale, reglementând, de asemenea, implicarea liber-profesioniștilor din cadrul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și Uniunii Administratorilor Autorizați. Aceștia vor contribui la recuperarea bunurilor infracționale, asigurând o colectare mai eficientă a datelor și o diseminare mai bună a informațiilor referitoare la acest proces.
- b) A participat la un dialog de politici referitor la proiectul de Lege pentru perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale și la proiectul de Lege privind utilizarea bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public, organizat de Institutul pentru Politici și Reforme Europene.

Cu privire la subiectul dat, reprezentanții Serviciului **Fiscal de Stat** au participat la dialogul inter-instituțional din data de 17.12.2024, în cadrul oficiului proiectului „Consolidarea statului de drept și a mecanismelor anticorupție în Republica Moldova”

(ACT), implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

În conformitate cu prevederile art. 5 din Legea 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale și art. 4 din Legea 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, s-a propus efectuarea unei analize strategice privind evaluarea gradului de integritate al actorilor antrenați în procesul de recuperare a bunurilor infracționale, și anume avocați, executori judecătorești, administratorii de insolabilitate, prin prisma acțiunilor realizate, conform Legea nr. 342 din 15.12.2022, ce ar genera o valoare adăugată în implementarea acțiunilor 2.4.1., 2.4.2. și 2.4.4.